

фасилітації групової роботи, ведення діалогу, медіаграмотності; peer-to-peer обмін, менторські програми, супервізійні групи у Telegram/Zoom; онлайн-квести, дебати, симуляції, які активізують soft skills в освітньому процесі [3].

Упродовж 2022–2024 років викладачі педагогічного факультету впровадили також авторські інтерактивні курси, програми для майбутніх педагогів, які включають тренінги з емоційного інтелекту, публічного виступу, рефлексії.

Таким чином, неформальні освітні ініціативи стали важливим доповненням до формальної системи підготовки педагогів в умовах війни. Вони дають змогу компенсувати освітні прогалини, сприяти професійній адаптації та психологічній стійкості майбутніх вчителів. Подальший розвиток таких форматів потребує інтеграції до освітніх програм ЗВО та визнання результатів неформального навчання на інституційному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Литвинова С.Г., Осадча К.П. Розвиток гнучких навичок студентів у контексті цифрової трансформації освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2023. № 2 (90). URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/5476>
2. Національна рамка кваліфікацій : Постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011, в редакції 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
3. Смолінський В.М. Освіта у кризових умовах: виклики воєнного часу. *Педагогічна думка*. 2023. № 3. С. 45–52.

**Оксана ГЕВКО,
Назарій КІКОТ**
Дрогобич

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗВО

Сучасні вимоги до вищої освіти зумовлюють необхідність підготовки викладачів, які володіють комплексом професійних компетенцій, здатних до творчої самореалізації та ефективного

використання інноваційних технологій. Цей процес потребує системного підходу, що поєднує теоретичну підготовку, практичний досвід і постійне самовдосконалення протягом усього життя.

Проблема формування професійної компетентності досліджувалася вітчизняними й зарубіжними науковцями, зокрема, Н.О.Видолоб, О.Г.Видишевою, О.В. Вощевською, О.О. Грейліх, О.М. Лутаєнко, О.М. Сергійчук, А.М. Фрумкіною та іншими.

Професійна компетентність, яку необхідно формувати у майбутніх викладачів закладів вищої освіти, має охоплювати не лише предметні знання, які одержать здобувачі протягом навчання у вищій школі та при теоретичному і професійному самовдосконаленні, а й педагогічну майстерність, комунікативні навички, здатність до впровадження інновацій у майбутній професійній діяльності. Як зазначають дослідники О.В. Добудько, О.М. Лутаєнко, Р.В. Овчарова та інші, ключовим аспектом сформованості професійної компетентності є інтеграція науково-дослідницької діяльності в освітньому процесі, що сприяє розвитку критичного мислення студентів та самостійності у виборі інноваційних підходів до власної навчальної і майбутньої професійної діяльності як фахівців.

Ми виділили основні шляхи формування професійної компетентності майбутніх викладачів закладів вищої освіти:

- модернізація навчальних програм, зокрема, – включення до них спецкурсів з педагогічної майстерності, психології вищої школи та сучасних освітніх технологій;
- практико-орієнтована підготовка, що включає організацію педагогічної практики в реальних умовах викладання у закладі вищої освіти з акцентом на індивідуальний підхід до студентів;
- широке впровадження інноваційних методик в освітній процес закладів вищої освіти – використання інтерактивних форм навчання (організація вебінарів, проведення майстер-класів, використання методів якісного дослідження кейс-стаді тощо) та застосування цифрових освітніх ресурсів;
- використання міжнародного досвіду через участь у міжнародних проєктах, конференціях, наукових стажуваннях, адаптація кращих світових практик у власному досвіді через теоретичне вивчення дисциплін.

Ключовими компонентами ефективної підготовки майбутніх фахівців вищої школи мають бути:

- мотиваційний аспект, який забезпечуватиме формування внутрішньої готовності до постійного самовдосконалення через участь у наукових конференціях і грантових програмах;

- розробка методичного забезпечення, що включає навчальні посібники із використанням кейс-методів та ситуаційних завдань;

- мережева взаємодія, що ґрунтується на створенні професійних спільнот для обміну досвідом між викладачами-практиками та науковцями.

Особливої уваги заслуговує застосування інноваційних технологій в освітньому процесі вищої школи, що передбачає впровадження електронних навчальних середовищ, віртуальних лабораторій та штучного інтелекту для персоналізації навчання.

Формування цілісного комплексу ключових компетенцій майбутніх викладачів має базуватися на розумовій, педагогічно-психологічній, соціально-обслуговуючій, емоційно-комунікативній складових.

Структура професійної компетентності майбутніх педагогів поєднує такі аспекти:

- ціннісно-орієнтаційний, що охоплює систему поглядів, очікувань, внутрішніх стимулів до професійного розвитку;

- теоретично-практичний скерований на опанування теоретичними знаннями та вміннями їх практичного застосування у майбутній викладацькій діяльності;

- комунікативний, що спрямований на розвиток навичок ефективної взаємодії, створення довірливої атмосфери співпраці;

- діяльнісно-оцінний, що включає здатність до самоаналізу, оцінки власної роботи, адаптації до нових умов);

- етично-духовний (дотримання принципів поваги до особистості студента, тактовність, врівноваженість та відкритість до спільної взаємодії із студентською молоддю, здатність до співпереживання).

Таким чином, ефективне формування професійної компетентності викладачів закладів вищої освіти вимагає синтезу традиційних педагогічних підходів із сучасними інноваційними технологіями. Пріоритетами мають стати: індивідуалізація навчального процесу, створення умов для постійного

професійного розвитку та формування інноваційного мислення. Реалізація цих завдань забезпечить підготовку фахівців, здатних реагувати на виклики сучасної освітньої реальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вощевська О.В. Взаємозв'язок особистісних якостей викладача і ефективності засвоєння навчального матеріалу студентами. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2021. № 21 (1). Р. 8–14.

2. Лазарєв М.О. Педагогічна творчість : навч. посіб. Суми : ФОП Цьома С.П., 2016. 294 с.

3. Фрумкіна А.Л., Видишева О.Г. Формування педагогічної компетентності майбутніх викладачів. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України): у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.) / за загальною редакцією С.В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 1. С. 636–639.*

4. Япринець Т., Келемеш А., Петраш Р. Формування проєктної компетентності майбутніх викладачів професійної освіти у процесі фахової підготовки. *Українська професійна освіта (Ukrainian Professional Education)*. 2022. № 12. С. 121–127.

**Віолета ГОРОДИСЬКА,
Анастасія ВАСИЛИШИН**
Дрогобич

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

На сучасному етапі розвитку суспільства у закладах вищої освіти (ЗВО) відбуваються суттєві зміни у наданні освітніх послуг майбутнім педагогам. Одним із ключових питань у ЗВО є формування молодого креативного фахівця, для якого нині важливим є не лише отримання традиційної, а й інноваційної